

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 5.

V Ljubljani, dné 2. marca 1899.

Leto XII.

Za katoliško misel!

Naš list se ne prepira rad. To vedo naši bravci. Osebnosti ne vlačí na dan. Če je treba, se pa tudi boja ne vstraši. Svojih načel ne zataji, naj pride, kar more.

Sedaj pa k stvari! Dné 4. t. m. je ljubljanski advokat in dež. odbornik dr. Tavčar v Krškem govoril tudi te-le besede: „Vsikdar bom ponižen pa odločen služabnik ene misli, ki mi preprega dušo in srce. To je služabnik hočem ostati liberalne misli, ki ima dandanes v Slovencih le malo odkritosrčnih zastopnikov, ki pa je narodu slovenskemu tako potrebna, kakor so zdravila bolniku.“

Te besede si moramo dobro zapomniti. Mož, ki jih je govoril, je voditelj tako imenovane „narodne stranke“ na Kranjskem. „Slov. Narod“ in „Rodoljub“ sta v njegovi oblasti; tako pišeta, kot on hoče. Če torej on obeta, da bo odločen služabnik liberalne misli, pravi s tem, da bo on kot politik v deželnem zboru, v deželnem odboru, v ljubljanskem mestnem zboru in pa po svojih listih: „Slovenskem Narodu“ in „Rodoljubu“ odločno delal za liberalno misel. Kaj se to pravi, vemo vsi. Liberalna misel je tista misel, ki noče poznati božjih zapovedij v politiki, ki se ne meni za božje razodetje, ki je največja nasprotnica žive verske zavesti in najstrastnejši sovražnica katoliške cerkve, ovira vsakega

miru, vsakega reda, vsake pravičnosti. In za liberalno misel hoče odločno delati govornik in s tem seveda tudi njegova lista „Slovenski Narod“ in „Rodoljub“. To je sicer dozdej tudi že delal, toda tako jasno pa še nikoli ni povedal svojih mislij.

Sam pravi, da ima liberalna misel v Slovencih „le malo odkritosrčnih zastopnikov“. Z drugimi besedami pomeni to: Med Slovenci je sicer mnogo liberalcev, toda ti niso odkritosrčni, ne povedo naravnost, kaj mislijo; hinavski so. Le malo jih je takih, da bi razodeli svoje misli, da bi ne skrivali svojega liberalstva.

Tudi ta beseda je pomenljiva. Sedaj vemo od najbolj podučenega moža, pri čem da smo. Med nami so liberalci, toda večina je takih, ki niso odkritosrčni, ki se pritažé, kadar jim tako kaže; le malo, med te štejejo dr. Tavčarja v prvi vrsti, jih naravnost pove svoje mišljenje.

Sedaj recimo mi svoje: Nam preveva dušo in srce katoliška misel. Ponižni pa odločni služabniki hočemo ostati te misli, ki je narodu slovenskemu bolj potrebna, kakor so potrebna zdravila bolniku, ki mu je potrebna bolj, kot vse drugo na svetu.

Tista katoliška misel, ki je našim pradedom dajala moč, da so prelivali svojo kri v boju proti Turkom in si ohranili svojo lepo rodno zemljo, tista katoliška misel, ki nas uči ljubezni do Boga in do ljudi, tista katoliška misel, v kateri ima svoje korenine vse, kar je dobrega, poštenega in lepega, tista katoliška misel, ki jo vcepljajo naše matere otrokom

v nedolžna srca, tista katoliška misel, ki jedina tolaži človeka v nesreči, ki mu jedina stoji na strani v življenja bojih, ki mu jedina daje uteho in upanje ob smrtni uri, tista katoliška misel, ki nas uči naših pravic in naših dolžnostij, ki nas vodi, da se borimo nevstrašeno za to, kar nam gre, ki nas bratovsko veže med seboj v skupno delo, tista katoliška misel, iz katere jedino zajemamo pogum in nado boljših časov tukaj in tam, tista katoliška misel je naša misel. Za njo smo pripravljene darovati vse, tudi kri in življenje. Liberalno misel poznamo samo, da je povsod razdvojila ljudi, da je spravila v propast kmečki, obrtni in delavski stan, da je rodila poleg malo bogatašev ogromno revežev, da je razdivjala mladino, da je okužila svet. O liberalni misli vemo, da je razcepila Avstrijo, da je v naši državni polovici izročila vse nenemške narode Nemcem v oblast, da je Slovence pritiskala in jih hotela imeti samo za sužnje brez pravic, da je celo avstrijsko državo sedaj spravila v največjo nevarnost.

O katoliški misli pa vemo v tem oziru, da so samo tisti Nemci, ki so nji služili, zagovarjali tudi naše slovenske pravice. Mi vemo, da v sedanjem državnem zboru — od vseh liberalcev in katoliški veri nasprotnih poslancev zaničevani, preklinjani in ostudno zasramovani katoliški nemški poslanci — jedini izmed vseh Nemcev stojé na naši pravični strani. Mi sodimo, da je črna ne hvaležnost, če ne spoštujemo teh junaških mož in da je naravnost neumno, če tisti, ki vedno govoré, da le sedanja večina v državnem zboru more kaj storiti za nas, širijo svojo liberalno misel in s tem sramoté načelo katoliških Nemcev, brez katerih pomoči nimamo večine.

Mi smo povedali svojo misel. Liberalcem puščamo njihovo. Sami so odgovorni zanjo. Toda če oni oznanjajo, da hočejo sejati liberalno misel med Slovenci, so nam s tem napovedali boj. Ne bojimo se ga. Mi smo tistih mislij, kot so bili naši pradedje. Katoliška misel je prva med našim narodom; stara je, kot je staro naše slovensko narodno življenje. Liberalci hoté uničiti to našo misel. Naša sveta dolžnost je, da se branimo:

1. Skrbimo za to, da se ne bo moglo reči, da ima katoliška misel v Slovencih le malo odkritosrčnih zastopnikov. Bodimo vsi odkritosrčni, bodimo možati njeni služabniki brez strahu. Gre se za najmenitnejši stvar!

2. Pokažimo odkritim, še bolj pa hinavskim zastopnikom liberalne misli, da ne pustimo liberalstvu šopiriti se med nami. Združujmo se v katoliška politična društva, podpirajmo kato-

liško časopisje! Ko nas zagledajo nasprotniki zbrane, se nas bodo ustrašili. Skupaj držimo in zmagali bomo!

3. Ne podpirajmo liberalne misli! Go-stilne in prodajavnice, kjer se naroča, prebira in vsiljuje 'Slovenski Narod' in 'Rodoljub', niso za katoliške Slovence. Ko bi bilo v ti zadevi malo več odločnosti, bi kmalu spravili liberalni strup v kraj. Zavednosti manjka! Zato pa na delo! Boj so napovedali. Mi ne smemo držati križem rok. Če smejo liberalci delati za liberalno misel, smemo — moramo mi za katoliško. Pazimo pri občinskih in vseh drugih volitvah, da volimo samo značajne, katoliške može. Liberalce — tudi pritajene in hinavske — poznamo. Poskusimo se z njimi v odločnem boju povsod in dosledno!

Rekli smo že, da se branimo. Kdo more miruo gledati, ko mu lopov napada mater? Naša mati je naša katoliška cerkev. Liberalci jo napadajo. Če imamo še kaj ponosa, še kaj poguma, še kaj moštva, še kaj prave ljubezni, jim tega ne bomo pustili!

Kaj je žitna borza?

Rad sem se vedno ustavil pri kmetu, ki je oral na polju, sejal in žel, in sem gledal, kako dela mirno in pošteno sebi in narodu v prid. Stal sem pa tudi na Dunaju ali v Trstu pred krasno palačo in gledal drvenje in življenje, ki se razvija tu. Kolik razloček! Oni seje, tu se pa žanje; na polju raste žito za kruh, na borzi se izpreminja pa v zlato; ta, ki dela, je revež, oni, ki trži z njegovim pridelkom, je milijonar!

Kaj pa je borza? No, na vasi je ni, tudi v Ljubljani je ni, a nekaj podobnega je takrat, kadar je semenj. Kdor hoče kupiti, mora najti onega, ki ima na prodaj, in da se najdeti, morata priti skupaj. Na borzi je stalen semenj za ves svet. Tam se največje kupčije sklepajo, kupčije, ki gredó včasih v mnoge milijone, da, za manj, kakor za par tisoč tam še nič na prodaj ni. Bankirji, žitni trgovci, lastniki ladij, mešetarji, agenti itd., tam sklepajo velikanske kupčije, a samo na papirju, robe nimajo tam, k večjemu kakšen majhen vzorec.

Glej, kmet! Tam se odločuje tvoja usoda, tam se dela cena žitu. Pa kako?

Vse polno je tam ljudij, večinoma judov, ki na vso moč delajo na to, da bi v kolikor mogoče kratkem času pribarantali kar moči veliko denarja, bodisi s čimerkoli, magari tudi z najgršo sleparijo. Tu vpijejo, letajo sem ter tje, vprašujejo, ponujajo, hvalijo, grajajo, zabavljajo, bahajo se, kakor jim ravno kaže.

Vzemimo iz te množine dva! Recimo, da je jednemu ime Izak, drugemu pa Šmul.

Izak reče Šmulu: „Ali mi daš za tri mesece 500 stotov ječmena po 5 gld. 60 kr.?“

Šmul nima ječmena prav nič, in Izak tudi nima denarja, pa vendar skleneta kupčijo — za tri mesece. Kako to?

Šmul proda ječmen Izaku. Naredita pismo, in v borzni pisarni se zapiše, da je sklenjena kupčija. Čez tri mesece se je cena ječmenu vzdignila, stot stane 6 gld. Izak je pri vsakem stotu pridobil 40 kr.; to je pri 500 stotih 200 gld., katere mu mora Šmul izplačati, ko minejo trije dogovorjeni meseci. Ječmena pri tem niti Izak niti Šmul videl ni, ga tudi nikjer nista imela.

Pa morda rečeš: Kaj nam mari, če tako barantajo na borzi?

Nam je to veliko mari, ker te cene, ki se določijo na borzi, veljajo na svetovnem trgu; mi vsi moramo po teh cenah, ki se tam določijo, kupovati in prodajati, kar rabimo za življenje.

Ni namreč samo jeden tak Šmul in jeden tak Izak, ki barantajo s poljskimi pridelki, ampak mnogo jih je, ki barantajo, in se delé v dva velika taborja: Jedni upajo dobiti, če cena pade, drugi pa hočejo dobiti s tem, da se cena vzdigne. Sedaj pa delajo na vse mogoče načine, da dosežejo svoj namen. Poštenosti ne poznajo, ampak poskušajo vse, laž, obrekovanje, napačna časnikarska poročila in druge zvijače, da vzdignejo ali znižajo ceno. Zato cene žitu niso nikdar stalne, ampak se vedno izpreminjajo. Tiste, ki ženo ceno kvišku, imenujejo pri nas ho s i s t e, na Angleškem pa se imenujejo b i k i (bull); oni, ki tlačijo ceno dol, so b e s i s t i in se na Angleškem imenujejo m e d v e d i (bears).

Ta sleparska igra je zločinsvo nad kmetom. Ljudje, ki niso žita pridelali in ga tudi ne rabijo za svoj vsakdanji kruh, se igrajo s plodom kmečkih žuljev.

Stvar je pa posebno nevarna še za to, ker iz Amerike pošiljajo ogromne množine žita v Evropo za nizke cene. Prevažanje žita po ladijah in železnicah iz Amerike je tako ceno, da mora ameriško žito izpodriniti naše pridelke. Kmet mora prodajati za smešno nizko ceno; prekupci pa že vzdignejo ceno, kakor je njim prav, tako da je žito strašno po ceni, kruh pa strašno drag.

Vozil sem se pred kratkim po češki deželi. Oj, ali je ta dežela krasna in rodovitna! Njiva pri njivi, vsaka ped zemlje izrabljena in obdelana! Ali morajo biti todi bogati kmetje! sem si mislil.

A ravno nasproti je. Zemlja je pač bogata, a kmet na nji je revež, ker mu jud prevzame ves pri-

delek. Okoli mesta Žatca je velika ravan, na kateri raste silno mnogo izvrstnega hmelja. Hmelj se rabi za varjenje piva, in ker je na Češkem mnogo pivovarn, je treba mnogo hmelja, katerega bi morali pivovarji drago plačevati kmetu — če ne bi bilo vmes judovskega prekupca, ki ves dobiček požre. V sredi teh lepih njiv je namreč mesto Žatec, v katerem je vse polno trgovcev, ki živé od tega, da od neumnih kmetov cenó kupujejo hmelj in ga drago prodajajo pivovarjem. Vseh mogočih zvijač se poslužujejo. Ti judje imajo svoje časopise. Kadar kmet prodaja hmelj, takrat pišejo, da je po vsem svetu obilo hmelja, da ga nikjer ne manjka in da nima nobene cene. Kmet seveda mora verjeti agentom in časopisom, ker je „drukano“; in ker ne more čakati, proda za nizko ceno. Kadar imajo trgovci hmelj v rokah, pa zapojejo drugo pesem. Pišejo, da povsod manjka hmelja, da je bila letina slaba, in kdor ga hoče dobiti, ga mora drago plačati. Zdaj cena poskoči, in jud ima dobiček.

Cene, ki se na borzi delajo, so g o l j u f i v e, ker se prodajajo stvari, katerih ni. Dokazalo se je že, da so na borzah včasih po 30, 40, celo 50-krat več žita prodali na papirju, nego ga je v resnici bilo.

Leta 1894. se je pridelalo na celem svetu 70 milijonov ton žita (ena tona je tisoč kilogramov). V severni Ameriki se je združilo nekaj bogatinov, da skupno potlačijo ceno žitu. Nakupili so najprej do 500.000 ton žita, in s tem so stopili na svetovni trg, katerega so obvladali, in po vsem svetu je padla takrat ceno žitu. Da je nekaj bogatašev obogatelo še bolj, moralo je torej na stotisoče kmetov trpeti.

Vse gre sedaj tako pot, da bodo ti bogataši še bolj bogateli, ljudstvo bo pa še bolj trpelo in stradalo. Samo najbolj brezvestni liberalci se še danes upajo trditi, da je ta borzna igra opravičena. Krščanski možje kličejo vladi neprenehoma, da naj to takozvano d i f e r e n č n o a l i t e r m i n o - k u p č i j o odpravi in kaznuje kakor vsako drugo sleparijo. Pa vlada si ne upa storiti ničesar proti borzi; država je pri židih zadolžena, in ti bogataši so znali med poslanci in drugod dobiti zaslombe, tako, da se od vlade in državnega zbora ne bojé ničesar. — Kdor ima denar, tega se bojé dandanes.

Pa mi imamo v rokah sami neko sredstvo, s katerim moremo streti to strašno kapitalistično moč: Č e z d r u ž i m o k m e t e, da bodo zadružno prodajali in kupovali živež, potem ne bo žid na Dunaju in v Londonu določeval cene pridelkom, ampak zadružni kmetje sami.

Zato pa kličemo ljudstvu, da se naj pouči, naj se iznebi liberalnih sleparjev, in naj v združenju išče svojo moč!

Listek.

Etunendek.

Zgodbica iz kat. misijonov.

Misijonar, ki sporoča ta dogodek¹⁾, zbudil se je neko jutro ves prestrašen. Pred vrati svoje sobe je namreč slišal tak ropot, kakor bi bil sodnji dan. Nekdo je razbijal po vratih, kakor bi je hotel razdrobiti v prah. Misijonar se hitro obleče, odpre vrata in zagleda zunaj svojega katehista²⁾, zamorca Šimna.

„Pojdi hitro z menoj, oče“, reče misijonarju ves zasopljn. „Pojdi! Stara Etunendek, o kateri si morebiti že kaj slišal, bode prcej umrla in želi, da ti prideš k njej. Izpreobrnil sem jo.“

„Ali res?“ vpraša misijonar začuden. „Potem se seveda muđi.“

Pet minut pozneje sta že hitela misijonar in katehist Šimen proti vasi, kjer je starovala stara Etunendek. Ravnina je bila pokrita z mrzlo roso in prijetno ju je hladil jutranji vetrič. V dveh urah prideta do one vasi, in katehist Šimen hitro pelje misijonarja v kočo stare zamorke.

„Kako je kaj, Etunendek?“ vpraša misijonar, stopivši k postelji.

„Slabo, zelo slabo“, odgovori. „Stare kosti se nočejo več premikati. Pa zaradi tega te nisem klicala... Saj znaš krstiti, ali ne?“

„Kajpada“, odgovori misijonar, „saj to je moje delo, in sem se ga že tudi zelo privadil.“

„Oh, potem bo pa dobro za-me“, odvrne Etunendek. „Zakaj ravno takega človeka petrebujem, ker bi šla rada naravnost v nebesa; v svojem življenju sem marsikaj storila.“

„Nič ne dé, Etunendek, dobri Bog ti bo vse odpustil“, potolaži jo misijonar in ji ob kratkem ponovi najimennitnejše resnice naše sv. vere.

„Vse verujem, kar si mi povedal“, pritrđi bolnica, „in hrepenim po tisti sveti vodi. Toda, ali misliš,

¹⁾ V časniku „Nigrizia“, 1899, št. 1.

²⁾ Katehisti so desna roka misijonarjeva. Misijonar ne more biti povsod med svojimi divjaki, ne more učiti v petih ali šestih vaseh ob enem. Zato mu pomagajo katehisti, ki poučujejo tam, kjer misijonar sam ne more. Kaj pa so katehisti? — Katehisti so divjaki, kateri so vsaj za silo poučeni v resnicah svete katoliške vere. Vendar ti možje so in ostanejo divjaki in s svojo priprostostjo ali nevkretnostjo misijonarja mnogokrat celo v zadrego spravijo. Velikokrat so pa katehisti pravi apostoli in storé mnogo dobrega. Kako izvršuje preprosti katehist svojo službo, razvidel bo bralec iz pričujoče zgodbiče, katera se je vršila v Gabunu v Afriki.

da bi bilo treba poprej te-le ljudi prosti odpušćanja, ker sem bila tako hudobna?“

„Dobro bi bilo“, odgovori misijonar, in uboga bolnica se dvigne na postelji, obrne se proti ljudem, ki so stali okrog postelje, in reče:

„Vi, ljudje, jaz sem v svojem življenju velikokrat lagala, vse to vržem zdaj za hrbet (to se pravi po naše: zaničujem in obžalujem). Kradla sem drugim ženskam manjok, buče in tudi strup, pa tudi to vržem za hrbet. Delala sem malike in sem podpihovala može in žene, da so se topli. Storila sem še več hudega; ko bi mogla še enkrat začeti, ne živela bi več tako. Vse, vse vržem za hrbet. Tako, zdaj sem pa povedala. — Vi pa, kar vas je tukaj, delajte bolj prav kakor sem jaz. — In zdaj, oče, izvrši svoje delo!“

Misijonar je bil zadovoljen s tem, kar je povedala starka. Povedala je svojo stvar kratko pa dobro, in še na misel ni prišlo nikomur, da bi se bil smejal. Pričujoči pokleknejo, misijonar opravi navadne molitve, nato krsti staro revico. Ta po sv. krstu še nekoliko moli, potem se pa zopet obrne k misijonarju in reče:

„Oče, poslušaj me! V kratkem bom umrla. Moji sinovi in moje hčere so že mrtvi, in imam samo dva majhna vnuka, ki stojita tukaj pri vzožju postelje. Kaj bo ž njima?“

„Mirna bodi“, odvrne misijonar; „otroka vzamem s seboj, jaz bom njun oče.“

„Res, ali boš tako naredil?“ vpraša Etunendek, kakor bi ne verjela.

„Gotovo, saj sem ti obljubil“, pritrđi misijonar. — „Oh, hvala, hvala!“ zakliče vsa vesela. „Podarim ti ju. Ali slišita otroka? Misijonar je vajin oče!“ In solze se ji vlijó po licih.

Zvečer sta sedela misijonar in njegov katehist Šimen pri ognju, in misijonar je vprašal Šimna, kako je izpreobrnil starko.

Katehist pripoveduje:

„Ni bilo tako lahko. Prišel sem v vas, da bi ljudi zvabil v našo sveto vero. Pred vsem sem se moral podučiti o razmerah, da bi mogel potem začeti tam, kjer bi bilo najbolj potrebno. Najprej zapazim staro Etunendek. Sedela je v svoji kočii pri ognjišču in si je grela noge. Bilo je ni drugega kakor kost in koža.“

„Ne premisslujem dolgo“, govori dalje Šimen, „ampak stopim v kočii in rečem: ‚Dober dan, babica (stara mati)! Kako je?‘ — ‚Kaj pa bi rad?‘ vpraša me nezaupljivo. — ‚S teboj bi rad govoril, babica. Ali veš, da sva malo v sorodu?‘ To prav za prav ni bilo res, popolnoma zlagano pa tudi ni bilo, zakaj hudobni ljudje so mi večkrat rekli, da sem grd, kakor

stara baba.“ Tako se je hotel Šimen opravičiti misionarju. Pripovedoval je dalje:

Etunendek mu odgovori: „Dobro, le govori z menoj.“ Začnem: „Poslušaj Etunendek, jaz bi ti rad kaj povedal o krščanski veri.“ In pripovedujem ji, kar sem slišal o naši sveti veri, ko sem bil še poganski deček. „Kar mi pripoveduješ, to je zelo lepo“, reče ženica, „toda rada bi vedela, kje je sedaj moja ranjka mati.“ — „Skoro gotovo v peklu“, odgovorim. — „In moj mož, kje pa je ta?“ vpraša dalje. Odgovorim: „Da povem po pravici, tega ne morem vedeti za gotovo. Vendar bi se mi ne zdelo nič čudno, če bi ga bil hudič vzel.“ — „A tako“, roče Etunendek. „Kaj pa je z mojimi otroci, ki so že umrli?“ — „Bog je usmiljen“, odvrnem, „vendar jih je morebiti moral poslati za očetom.“ — „Kam pa pojdem jaz?“ vpraša naposled. — „To je od tebe odvisno“, odgovorim. „Toda če ne boš mene ubogala, odnesel te bo hudič v pekel, in tvoje stare, suhe kosti bodo gorele celo večnost kakor treske.“

„Ni bilo pametno, da sem tako govoril, ker je s starimi ljudmi zmeraj treba govoriti spoštljivo. Moja ‚babica‘ me res precej grdo pogleda, vendar ostane na svojem mestu pri ognju. ‚Pridi malo bliže, sinček moj‘, reče nato s prijaznim glasom. ‚Odkar sem tako stara, ne slišim prav dobro. Pojdi sem in še enkrat povej te lepe reči!“

„Stopim bližje, tu pa potegne Etunendek kar nenadoma izpod stola debelo palico in me oplazi ž njo črez glavo, da se mi kar ogenj pokaže pred očmi. Pri tem pa zakriči: ‚Ti nesramni potepuh, praviš, da bi ne smela iti za možem, za materjo in za otroci! Kaj to tebi mari!‘ Ne bil bi mislil, da je še taka moč v tej starki! Potem pa še zakriči: ‚Poberi se pes, spravi se ven!“

„A tudi mene samega ni veselilo še ostati v koči. Predno pa odidem, rečem še: ‚O, le nikari se ne boj iti za svojimi sorodniki. Saj bote imeli lepo družbo pri Belcebubu.“ — ‚Poberi se‘, zakriči še enkrat in pogleda v kot, kjer je bila prislunjena stara sablja. ‚Sem že zunaj‘, zavpijem, ‚nikari me ne pozabi. Na dnu pekla boš gorela‘, in skočim naglo ven. Glava mi je bila krvava in me je precej bolela; vendar se mi je smilila stara poganka. — Zdaj se domislím svetinje sv. Benedikta, ki ima moč, da prežene hudnobne duhove. Ti si mi jih nekaj podaril in slučajno sem nekatere imel pri sebi. Stopim torej za kočo, in spustim eno pod slamnato streho. ‚Sv. Benedikt‘, rečem tiho, ‚pravijo, da ti preženeš hudiča; poglej, zdaj imaš lepo priložnost, da pokažeš svojo moč.“

„Mine kakih 18 dni odkar sem bil prvič pri stari revici, in pride mi na misel, da bi pogledal, ali je sv. Benedikt kaj opravil. Pridem h koči, pa je

bila prazna. Gotovo me je Etunendek videla, in je šla proč, da bi ne prišla skupaj. Usedem se v najtemnejši kot koče in sklenem počakati starko. Čez četrto ure res pride; ne zapazi me in se usede na posteljo. Kako pa se začudi, ko nagloma stopim iz svojega skrivališča in ji voščim dober dan! ‚Kaj hočeš zopet?‘ vpraša me skoraj preplašena. ‚Obiskat sem te prišel, babica‘, odgovorim, ‚in govoril bi rad s teboj.“ — ‚Pa ne tako, kakor zadnjič, razumeš?‘ pripomni Etunendek. — ‚Bog ne daj‘, odvrnem; ‚ali smem vzeti malo ognja, da si nažgem tobak?‘ Dovolila je rada in še odmaknila se je nekoliko, da bi ložje dosegel do ognja.“

„Sv. Benedikt je pa res zelo pomagal“, mislim sam pri sebi. „Toda sam ni morebiti dovolj močan, moram mu dati še kakega pomočnika.“ In med tem ko si nažigam tobak, vržem na drugi strani pod vzglavje Etunendekine postelje svetinjo Matere Božje, tako da ženica ni nič zapazila. Potem se popolnoma mirno usedem in kadim, da je bilo veselje. Sedaj zamrmram skozi zobe: ‚Češčena Marija‘, in spustim nato oblak dima v zrak. Potem zamrmram: ‚Prosi za nas grešnike, posebno za to-le ženico, ki bo kmalu umrla‘, — in zopet se dvigne oblaček dima. Dalje rečem: ‚Sv. Benedikt je hudobne duhove pregnal, sedaj moraš pa ti pomagati, o Marija!“

„Kaj mrmraš skozi zobe?“ vpraša me Etunendek, in odvrnem ji: ‚Babica, za-te sem prosil sv. Devico.“

„Kdo pa je ta sveta Devica?“ vpraša ženica. Tega vprašanja se seveda zelo razveselim in pripovedujem ji o Devici Mariji, kar vem. Vzlasti ji razložim, da nas sveta Devica srčno ljubi, ker je naša mati. Starka me pazljivo posluša; ko pa vidim, da je že trudna, vprašam jo: ‚Ali se boš torej dala krstiti?‘ In Etunendek odgovori: ‚Šimen, sinko moj, gotovo mi dobro hočeš, toda stari ljudje potrebujejo časa za premislek. Pojdi sedaj v svojo vas gledat, ali ni tvoj manjok že kuhan. Premisliti hočem to, kar si mi povedal.“

„Presveta Devica“, rečem v srcu, ‚nisi še vsega storila, še moraš pomagati.“ Potem rečem glasno: ‚Babica, ali mi hočeš napraviti veliko veselje. Poglej malo to-le.“ In pokažem ji rožni venec. Nato rečem: ‚Glej, tukaj spodaj je podoba Device Marije in še bolj spodaj križ. To je križ, na katerem je umrl naš Zveličar in nas je odrešil; odrešil je tudi tebe, da boš lahko šla ž njim v nebesa. — Če mi hočeš napraviti veselje, vzemi ta-le rožni venec, deni ga na vrat in reci vsak večer: Moj Jezus, ljuba Mati Božja, jaz sem stara in ne vem, kaj je prav in vama všeč. Pomagajta mi!“

„Etunendek vzame rožni venec in si ga dene okoli vratu. Nato odidem in sem bil prepričan, da sem premagal njeno svojeglavnost; in res sem prav

sodil, kajti včeraj zjutraj me pride nekdo klicat. Že od daleč vpije: „Šimen, pojdi hitro! Stara Etunendek je zelo bolna in je poslala po-te.“ Dobri Zveličar je torej svoje delo dovršil! Ko pridem k bolnici, reče mi: „Sinko moj, čutim, da se bliža smrt. Zelo sem bilo svojeglavna. Govori mi sedaj o svojem dobrem Bogu! — Tudi bi se rada naučila moliti, povej mi torej vse, pa hitro, hitro!“

„Razložim ji poglobitve resnice sv. vere, kolikor morem, potem jo vprašam: „Ali hočeš sedaj krščena biti?“ — „Da, da, sinko moj, želim svetega krsta. Toda bojim se, da ne znaš dobro krstiti, ker še nimáš brade. Rada bi misijonarja, ker hočem iti naravnost v nebesa. Pokliči mi brž misijonarja!“ — Vse drugo, oče moj, ti je že znano. Prišel si z menoj in si jo krstil. Sedaj je pa vse dobro.“

Tako je pripovedoval katehist Šimen misijonarju, ko sta zvečer sedela pri ognju. Misijonar ga je za nekatere napake posvaril, splošno ga je pa pohvalil. Prenočila sta v vasi, kjer je bila doma Etunendek. Drugo jutro sta se vsedla v pirogo (čoln), da bi se po reki peljala domov. Tu pride še enkrat stara Etunendek opirajoča se ob palico in sama pripelje misijonarju svoja vnuka.

„Misijonar, tukaj ju imaš, vzemi ju in dobro ju varuj. Oh, uboga moja otroka!“ govori zdihovaje. „Nič več ne bodeta videla babice. — Misijonar, naredi iz njiju dobra kristijana! Čakala ju bom v nebesih; ti sam si tako rekel. Tukaj ju ne bom več videla; ubožčeka!“ In ihtela je, da se je kar tresla. „Misijonar, skrbno ju varuj!...“

* * *

Stara Etunendek ne živi več. Mirno je odšla v srečno domovino, in zadnji trenutek so njene ustnice izgovarjale najsvetejši imeni: Jezus in Marija. Pokopana je tam ob reki. Na grobu je zasajen križ, in nad njim pripogibljejo palme svoje vrhove, kakor bi žalovale. Tu počiva Etunendek in pričakuje dneva častitljivega vstajenja.

Karol in Feliks, njena vnuka, živita srečna in zadovoljna v misijonski hiši. Pridna otroka sta, in upati je, da bota dobra kristijana. Misijonar čuva ju kolikor mogoče, da ju bo mogel kdaj nazaj dati njuni babici v nebesih.

Politični razgled.

Ker so vsled nemške ošabnosti in nagajivosti prazne dvorane v dragi palači dunajske zbornice, je vlada sklicala šest *deželnih zborov*. Ostali deželni zbori bodo sklicani prihodnji mesec ali pa šele po Veliki noči. Največje važnosti bodo obranave v češkem deželnem zboru. Ondi bode vlada skušala posredovati med Čehi in Nemci, da naredé mir in spravo. Mi

sicer želimo, da se ta sprava posreči in da zopet prične državni zbor resno delo, toda upanja je jako malo. In zakaj? Za vsako pošteno spravo je treba dobre volje na obeh straneh. Te pa Nemci nimajo. Oni zahtevajo vse ali pa nič. Hočejo namreč, da so oni sami zopet gospodarji v Avstriji, vsi drugi narodi pa, katerih je nad dvakrat več, naj bi bili njihovi hlapi. A mi dobro vemo, kako slabo so liberalni Nemci gospodarili v Avstriji, dokler so imeli vajeti v rokah. Delali so državi dolgove, poviševali so davke in zatirali katoliško cerkev, delavske stanovne in slovanske narode. Zato upamo, da se Nemcem ne bode posrečilo zlezti zopet na konja, ampak želimo, da se poležejo strasti in prepri ter vsi narodi dobé jednake pravice v Avstriji.

Na *Ogerskem* je morala vlada odstopiti. Cele mesece je trajal boj v zbornici. Vladi nasprotne stranke so poskusile vsa sredstva, da so vrgle barona Banfija, ki je bil sploh neprijubljena oseba in le slepo orodje kalvinskih liberalcev in prostozidarjev. Baron Banfi je bil kot ministerski predsednik jako neroden in nesrečen. Že zdavno je bil zaslužil, da pobere šila in kopita ter gre na svoje posestvo premišljat svoje politične zmote in grehe. Ko je videl, da ne more državnega voza spraviti na pravi tir, prosil je vladarja, da prepusti vlado drugim spretnejšim rokam. Presvetli vladar je poklical na Dunaj Kolomana Séla, da sostavi novo ministerstvo. Ta mož ima precej veljave in utegne se mu posrečiti, da v kratkih dneh izbere izmed poslancev može, ki bodo kot ministri vedeli, kaj so dolžni cesarju in državi.

Dné 16. februarja je nenadoma umrl za kapjo predsednik *francoske* republike Feliks For (Faure). Predsednikom francoske države je bil izvoljen dné 17. januarja 1895. On je bil šesti predsednik od 1. 1871, ko je moral cesar Napoleon III. premagan od Nemcev cdložiti cesarsko krono ter bežati na Angleško. V soboto dné 18. februarja pa so senatorji in poslanci volili naslednika za sedem let, in ta je Emil Lubé (Loubet).

Amerikant so lani premaganim Španjcem vzeli Kubo in Portoriko in po vrhu še Filipinske otoke v vzhodni Aziji. Toda vstaši na Filipinih so se z vso silo uprli ameriški nadoblasti. Amerikani imajo v rokah le mesto Manilo z okolico in pa pristanišče Kavite, vso drugo zemljo si morajo šele pridobiti. Te dni so imeli krvave praske z vstaši, ki ne bodo meni nič tebi nič Amerikanov pustili v deželi. Že Španjci, ki so poznali dobro vso deželo, so se dolgo z vstaši borili brez vspeha; še slabeje se bode godilo Amerikanom, ako z dolarji ne bodo podkupili vstaškega vodje Agvinalda.

Iz *Rumuntje* prihajajo zadnji čas poročila o velikih nemirih med kmečkim prebivalstvom. Socijalisti hujskajo ljudstvo, da naj zahteva razdelitev velikih posestev. Vlada skrbi za red z vojaki, toda tudi v vojaške kroge je že prodril revolucionaren duh. Krščanske žive vere manjka ljudem, da bi bili pravični in poštenu višji in nižji.

Tudi na *Turškem* zopet nekaj vre. V Makedoniji je prebivalstvo jako razdraženo zaradi turških grozovitostij. Sultan se boji vstaje in zbira močno armado. Cas bi res že bil, da Turka poženó v Azijo nazaj, od koder je prišel ta divjak.

Cerkveni letopis.

2. t. m. stopi sv. oče Leon XIII. v 90. leto svoje dobe. 3. t. m. pa poteče 21 let, odkar je bil kronan za papeža. Kdo bi si ob nastopu njegove vlade mislil, da bo telesno tako slaboten starček še tako dolgo živel in tako srečno in slavno vladal sv. katoliško cerkev! Le pomislimo nekoliko nazaj, koliko bridkosti je tekom teh let že doživel, a tudi koliko dobrega je storil v blagor človeškega rodu in v slavo katoliške cerkve. Ko je obhajal 50letnico svojega mašništva in pozneje škofovstva, poklonili so se mu in čestitali vsi krščanski vladarji, razven laškega kralja, da, celo mnogi poganski oblastniki so mu čestitali in darove poklonili. V tem se pač očitno kaže, da je papež res pravi namestnik Kristusov na zemlji, da Bog vodi njega in srca vesoljnega človeštva. Tekom teh let, odkar sedi na stolu sv. Petra v Rimu, se je katoliška cerkev daleč na okoli razširila, celo v najbolj divje in nepristopne kraje. Napredek katoliške cerkve se kaže v tem, da je papež Leon XIII. ustanovil dva nova patrijarhata, 13 nadškofij, 17 škofij povišal v nadškofije, na novo ustanovil 100 škofij, 2 opatiji, 2 apostolski delegaturi, 49 apostolskih vikarijatov, 12 apostolskih prefektur je povišal v vikarijate in ustanovil 30 novih prefektur. — Spisal je mnogo enciklik ali pisem, s katerimi uči vse človeštvo, zlasti pa katoličane. Krivoverce vabi v katoliško cerkev, in sicer z lepim uspehom. Zlasti je vzel v svoje varstvo toliko trpinčen delavski stan in opomnil delodajalce na dolžnosti, katere imajo do svojih podložnih. Prosimo Boga, da nam še dolgo ohrani skupnega očeta, papeža Leona XIII, da razširi sv. cerkev do skrajnih mej zemlje in da poniža vse njegove sovražnike!

Odkar so lani Američani vzeli Špancev Filipinske otoke, ki leže na vzhodu Azije v tistem oceanu, se tam prepričani še polegeli, ker domačini na otoku tudi ameriške nadvlade nočejo priznati, temveč hočejo popolnoma svobodni biti. Doslej je bila katoliška cerkev tam splošno razširjena in nje naprave so se lepo razvijale ter napredovale. A sedaj bo vse pokončano, ako se v kratkem ne naredi mir. Mnogo duhovnikov, zlasti menihov, je bilo v zadnjih mesecih grozno mučenih in umorjenih.

Ker je v severni Ameriki pravi katoliški duh začel zelo pešati, zlasti po nekaterih škofijah, zato je povabil k sebi v Rim nadškofa Irlanda in še dva druga škofa, da se po daljšem posvetovanju pride do sredstva, po katerem bi se nevarnost, ki žuga pravi veri, odvrnila. — V državi Indiana v Ameriki se je neki frančiškan P. Andrej Szabo, rodom Mažar, skazal pravega junaka. Ko je k nekemu velikemu požaru prihitela požarna bramba, sta se v podzemeljski kleti ponesrečila dva gasilca, ki se nista mogla več rešiti. Jeden je bil katoličan, drugi pa protestant Pater Andrej podal se je v kljub veliki nevarnosti v klet, kjer je oba spovedal in ju tolažil v zadnjih trenutkih življenja. Pater sam je srečno zopet prišel na prosto. Občudovanja vredna ljubezen do bližnjega.

Premeten Turek.

Angleški konzul v nekem mestu v Mali Aziji je napravil gostijo. Povabil je vse imenitnejše osebe. Ker ni imel dosti strežajev, najel si jih je za ta dan več. Nadzoroval je vse stvari modri in pošteno Ahmed.

Drugi dan po gostiji zapazi Anglež, da ni nikjer srebrnega namiznega orodja. Takoj pokliče k sebi Ahmeda.

„Moje srebrno orodje je ukradeno. Tat si pa ti!“ tako sprejme Ahmeda. Ta trdi, da ni on tat, a vse zastonj. „Če mi ne pripraviš v 24 urah orodja nazaj, te bom tožil“, zažuga Anglež. Ahmed premišlja jeden trenutek, in reče: „Gospod, jaz nisem tat. Če mi pa obljubite, da bode te naredili vse, kar bom ukrenil, bom dobil vaše orodje kmalu nazaj.“ „Dobro, obljubim“, reče Anglež.

Čez malo časa pripelje Ahmed mladega osla s saboj, in prosi, da ga sme peljati v sobo, ki pa mora biti čisto temna. Angležu se zdi vsa stvar čudna, a vendar dovoli Turku, da sme peljati osla v sobo. Nato ga prosi Ahmed, da naj pokliče vse v sobo, ki so stregli pri gostiji.

„Gospod“, začne Ahmed skrivnostno v temni sobi, „moj osliček je prav pametna žival. Posebno tatov ne more prenašati. Kadar mu pride kak tat blizu, začne rigati. Nekoč sta ga ukradla dva tatova, ki sta zelo neusmiljeno ž njim ravnala. In od tega časa je hud na tatove. Sedaj pa pojdimo vsi mimo njega in vsak ga mora prijati za rep. Ko se ga bo dotaknil oni, ki je ukradel srebrno orodje, bo osliček zarigal. Začnimo!“

Vsi so storili to, a osel ni zarigal.

„Čudno“, pravi Ahmed, „znabiti pa ni med nami tatu. Odprite okna!“ Ko je bilo svetlo v sobi, ukaže vsem, da naj vzdignejo obe roki kvišku. Vsi so ga takoj ubogali, le debeluhasti kuhar Jusuf se je nekako obojavljaj. Ko je pa vzdignil tudi on roke, je začel osel rigati. „Ti si tat!“ reče mu Ahmed, „roke imaš bele, a srce tvoje je črno kakor saje.“

In res je bil Jusuf tat. Ahmed je pobarval oslov rep s črno barvo. Vsi razven Jusufa so prijeli osla za rep, ker so vedeli, da so nedolžni, in so imeli črne dlani. Le Jusuf si ga ni upal prijati za rep, ker se je bal, da ne bi osel zarigal, ko ga prime on. Zato je imel samo on bele roke. Osel je pa zarigal, ko je vzdignil Jusuf roke, zato ker ga je zviti Ahmed uščipnil. Na tak način je dobil Anglež nazaj svoje srebrno orodje.

Pléve.

Pleve? No dà! V plevah pa skrita
Drobna so zrnca dobrega žita.

1.

„Čudno začel se je svet vrteti“ —
Mládo in stáro že govori,
Čudno pa le zato je na sveti,
Ker se v glavah vse prav ne vrti.

2.

Kjer se po kmetih obirajo krače,
Tam bodo kmalu raztrgali — hlače.

Slovenski novičar.

Kranjsko.

(Častni občan.) Občina Vel. Poljane je izvolila presvetlega kneza in škofa dr. Jegliča soglasno za svojega častnega občana, v hvaležno priznanje zaslug, katere si je pridobil Presvetli za ustanovitev samostojne fare na Vel. Poljanah.

(Kmetijsko društvo v Gorjah) imelo bo v nedeljo dné 5. marca svoj občni zbor.

(Novo župnijsko cerkev) bodo pričeli letos graditi v Šmartnem pri Litiji. Stavbeni troški, ki so že zagotovljeni brez vsakih denarnih prispevkov župljanov in patrona, so proračunjeni na 101.561 gld.

(Šolsko nadzorništvo za verouk na srednjih šolah) ljubljanskih se je tako uravnalo, da si je za gimnaziji in za realko pridržal nadzorništvo presvetli knez in škof sam, katerega bo po potrebi nadomestoval g. generalni vikar prelat Janez Flis, za učiteljsko pripravnico pa je za nadzornika imenovan monsieur prof. Anton Zupančič.

(Ljubljansko gasilno društvo) je imelo 19. febr. na starem strelišču izreden občni zbor, na katerem se je narodna večina njegovih članov izrekla za to, da se vpelje slovenski poveljni jezik. Tako je vendar enkrat konec nemškutarstva tudi v tem društvu!

(Deželni zbor kranjski) se snide, kakor se pričakuje, v prvi polovici meseca marca.

(Z osuševanjem barja) se menda vendar v kratkem prične. Čas bi že bil, da se kaj stori; saj se stvar že vleče kakor morska kača.

(Z zgradbo nove justične palače) v Ljubljani pričnó v teku letošnjega leta in sicer v kolodvorskem delu mesta na obširnem prostoru in zračnem kraju. Obsegala bode deželno in okrajno sodišče ter državno pravdnštvo; razun tega pa vse zapore in ječe, ki sta jih sedaj obe sodišči imeli. Zgradba bo stala okoli 800.000 gld.

(Novo kmetijsko društvo) so ustanovili v Tomišlju, katerega pravila so že vpisana v zadrudni register.

(Darilo.) Gospa Josipina Hočevarjeva v Krškem, ki je že minolo leto za bolnišnico v Krškem darovala 30.000 gld., je sedaj povodom odlikovanja z Elizabetinim redom za notranjo opravo darovala še 5200 gld. —

(V Kamniku) se je pričeni s pepelnično sredo skozi osem dni vršil sv. misijon, katerega so vodili duhovniki domačega dekanata. Udeležil se ga je zadnja dva dni tudi presvetli knez in škof dr. Jeglič.

(Pogozdovanje Krasa.) Minulo leto so v postojnskem okraju pogozdili 111 hektarov; na tem prostoru so zasadili en milijon in 86 tisoč borovih

drevesc. Dalje so v starih nasadih še nasadili blizu poldrugi milijon raznega gozdnega drevja.

(Potres) čutili so dné 16. febr. zjutraj ob 1/4 po raznih krajih Kranjskega. Spremljalo ga je podzemeljsko bobnenje in šum.

(Streljanje proti točl.) Ker se je streljanje ob bližajočih se nevihtah minolo leto v metliški in drašiški občini obneslo, hočejo letos v metliškem sodnem okraju ustanoviti 12 novih takih strelišč.

(Človeške kosti) so našli 14 febr. na neki njeni pri Klečah v dolski občini. Kosti so ležale meter globoko pod zemljo. Ljudje sodijo, da je nekdo pred 40 ali 50 leti človeka ubil in ondi zakopal. Kosti so prenesli v Dolsko mrtvašnico.

(Nesrečno žganjepitje.) Dné 19. febr. je sedel Anton Milavec iz Šmihela na Notranjskem prejel 9 gld. plačila. Pridružili so se mu trije dobri prijatelji ter na njegov račun pili nesrečno žganje. V pijanosti so se sporekli, vsi trije padli po Milavcu in eden ga je celo s polenom nabijal po glavi. Drugo jutro so Milavca našli mrtvega. Zločince so že zaprli v Senožečah. Zato: boj žganjepitju!

(Nesreča.) Iz Križev pri Trziču se poroča: Dné 20. febr. zvečer se je v Žiganji vasi 14 letna deklica Alojzija Čop usedla h kotlu v veži, da bi pazila na ogenj. Vzela je seboj tudi podučno knjigo, da bi za kratek čas brala. Ker je sedela preblizo pečnice — mogoče tudi, da je ogorek odletel — se vname na njej obleka kar s plamenom. Na vpitje prihité stariši ter sicer z velikim trudom ogenj pogasijo — a vendar je deklica, do pasu vsa opečena, dné 22. febr. proti večeru umrla.

(Koliko Ljubljana na leto potrebuje.) Po uradnem izkazu se je leta 1898 dacu podvrženega blaga v Ljubljano pripeljalo, kakor sledi: 23700 litrov ruma, araka, rozolje, likera, 1100 hl žganjevca, 766 hl žganja, 17066 hl vina, 4085 hl vinskega mošta, 100 hl sadnega mošta, 23100 hl pive, 4048 volov, bikov, krav, in telet nad jedno leto starih, 8336 telet do jednega leta, 3248 ovac, ovnov, kozlov in kostrunov, 3866 jagnet, kozličev in prašičkov do 5 kg, 325 prašičkov od 5 do 19 1/2 kg, 7255 prašičov nad 19 1/2 kg, 980 met. stotov svežega, nasoljenega in prekajenega mesa, klobas in salam, 9904 puranov, gosij, rac in kopunov, 36370 parov kokošij, piščet in golobov, 433 srn in divjih koz, 2512 zajcev, 663 kg razsekane in črne divjačine, 407 fazanov, divjih petelinov in kokošij, 450 gozdnih jerebic, kotovnov, divjih gosij, rac, ključnačev in divjih golobov, 18 lisk, kozic in potapljavk, 12 ducat. drozdov, brinjev, prepelic in škrajncev, 14700 kg rib in skolk iz morja, rek in potokov, potem ribjih iker, sardin in sardelj, 14000 kg klinov, navadnih morskih rib, polenovk, slanikov, rakov, polžev in ostrig, 1750 met. stotov riža, 51900 m. stot.

moke, pšena, škrobe, pekarij, sladkarij, malega in prepečenega kruha, 6300 m. stot. ovsu v zrnji, 31150 m. stot. otrobov, sena in slame, 689 met. stot. zelenjave 9310 met. stot. svežega sadja, 800 met. stot. suhega in vložnega sadja, 850 met. stot. masla, stearinovitih in lojevih sveč, 80 met. stot. loja in tolišče, 676 met. stot. svinjske masti, sala in slanine, 590 met. stot. mila, 560 met. stot. sira, 1,334.513 jajc, 900 met. stot. konopnega, lanenega in goršičnega olja 113 tisoč 490 kg oljkega, mandeljnovega in orehovega olja, 32.968 kubičnih metrov trdih drv, borovega in brinjevega lesa, 5560 kubičnih metrov mehkih drv in butaric, 2770 met. stot. oglja, 346.750 met. stot. premoga in koaksa.

Primorsko.

(Lokalna železnica Matulje-Opatija.) Železniško ministerstvo je inženirju dr. baronu Švarcu na Dunaju dovolilo tehniške priprave za lokalno železnico od postaje Matulje do Opatije.

(Hrvatska zmaga.) V občini Veprinac blizu Opatije v Istri so imeli dosedaj Italijani prvenstvo. Pri zadnjih volitvah pa so zmagali Hrvatje.

(Kmetijska šola v Gorici) ima letos samo pet učencev, a stane deželno na leto 6000 gld. Ker pa traja poduk dve leti, plača dežela za vsakega učenea 2400 gld. Koliko bolj pametno bi bilo, da bi se dovolile ustanove kakih 150 gld. za prosilca in bi se potem taki poslali v res izvrstni zavod na Grmu.

(Krojaška zadruga v Gorici) napreduje. Do zdaj je pristopilo že 113 udov z 204 deleži. Oglašajo se tudi šivilje. Prav tako; saj bo zadruga tudi zanje dobra pomoč in pa šola, katere niso do zdaj imele. — Rojaki, pristopajte v obilnem številu!

(Cigarete, ki eksplodirajo.) V Dubrovniku v Dalmaciji pripetila sta se dva slučaja, da sta cigareti kadilcema pod nosom eksplodirali (s pokom se razleteli); pred kratkim pa se je primeril tak slučaj tudi v Trstu. Nekdo je kupil v ulici Bosko „drama“-cigareto ter jo začel kaditi. Ker mu je pa nekam smrdela, jo je vrgel na tla; v tistem hipu pa je eksplodirala. Mož je naznanil ta dogodek na policiji in posledica temu je bila, da je dala finančna oblast po vseh tobakarnah zapleniti „drama“-cigarete, in sedaj jih v Trstu ne prodajajo več. Pravijo, da so bile napravljene v ljubljanski tovarni; a to je kaj težko verjeti. Veliko bolj verjetno je, da se s takimi rečmi pečajo — Lahoni!

Koroško.

(Dopolnilna volitev za deželni zbor) iz skupine velikega posestva se je vršila v Celovcu dne 18. febr. Izvoljen je V. Gorton, župan v Strasburgu, strasten nemški nacionalec.

(Svojo sestro ustrelil) je na pustno nedeljo 16letni sin lovca Raytnika v Dolih nad Celovcem. Fant si je bil zoper voljo svojega očeta kupil v Celovcu revolver. Oče mu ga je vzel in shranil v omari. Omenjeni dan pa je pustil omaro odprto in fant je vzel revolver ter ga hotel pokazati svoji sestri. A vzel ga je tako neprevidno v roke, da se je sprožil. Zadel je sestro v prsi, da je obležala takoj mrtva. Nesrečni oče je na to znorel.

(V Borovljah) je dobila občina 3000 gld. od šulferajna za zidanje sole. Pa tudi druge občine na Koroškem dobivajo dokaj podpor od tega društva in pa od Südmarke. Zato Slovenci! podpirajte „družbo sv. Cirila in Metoda“ ter „Našo stražo“, da bo zlasti v takih obmejnih krajih mogoče preprečiti pogubonosno delovanje imenovanih nemških društev!

Stajersko.

(Ravnatelj vinarske šole v Mariboru — tujec.) Nedavno je bil imenovan novi ravnatelj za vinarsko šolo v Mariboru. Akoravno je za to mesto prosilo več slovenskih ali vsaj slovenščine zmožnih strokovnjakov, dobil je vendar službo neki Friderik Cvajfler, doslej učitelj na neki vinarski šoli v — Nemčiji.

(Nova kmetijska zadruga) se je ustanovila v Št. Jurju ob južni železnici. Na ustanovnem shodu je bilo ljudstva čudno veliko ter je z nenavadnim zanimanjem poslušalo poljudne govore o koristi take zadruge in o razvoju kmetijskega stanu. Pristopilo je k zadrugi že okrog poldrugsto udov.

(Umrli) je 13. febr. nagloma Karl Kumer, notar v Konjicah. — Dne 4. febr. pa je umrl Anton Koršič, učitelj v Štjaku; bolehal je več let za sušico. — V Gradcu je pa umrl dne 20. febr. zlatomašnik in zagrebški kanonik g. dr. Luka Rumler.

(Volitev v sevniški okrajni zastop) se je zvršila tako, da so v vseh treh skupinah zmagali sami narodni kandidatje. Nasprotnikov niti blizo ni bilo. To doseže značajnost, zavednost in — edinstvo!

(Zaveden okraj) na Štajerskem je posebno kozjanski. Okraj obsega 27 občin in od teh je 23 prosilo za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani.

(Dijaški dom v Celji.) G. dr. Jožef Srnec, odvetnik v Celju, je dne 20. febr. s svojimi prijatelji slavil v celjski čitalnici svoje odlikovanje po presvetl. cesarju. Pri tej priliki je izročil 500 gld. celjski dijaški kuhinji kot prvi dar za zgradbo slovenskega dijaškega doma.

(Graf Wurmbrand) je odložil svoje deželnozborsko poslanstvo.

Drobtinice.

Posvetitev človeštva srcu Odrešenikovemu.

— Papež Leon XIII. nameravajo ob koncu tekočega stoletja vso cerkev, vse škofije in vse človeštvo posvetiti presv. Srcu Jezusovemu.

Znamenit bal. — V Parizu napravijo mestni očetje vsako leto več sijajnih plesov. Te plesne mnogi porabijo za to, da se oskrbé z raznim pohištvom in posodjem. Letos se pri zadnjem balu še ni preveč pokradlo, kar listi s posebnim zadovoljstvom omenjajo. Zmanjkalo je samo 347 čašic, 74 žlic, 200 krožnikov, nekaj steklenic in en stol, a nobene zofe!

Prekop med Donavo in Jadranskim morjem.

— Pijonirski polkovnik Šnerh napravil je načrt o zgradbi prekopa (kanala) med Donavo in Jadranskim morjem. Iz Požuna na Ogorskem bi šel prekop skozi Blatno jezero do Reke, proti severu pa bi vezal Odro-Donavo, in bi tako Jadransko morje bilo zvezano s Severnim. Polkovnik Šnerh je predložil svoj črtež obema vladama.

Umetna svila (žida). — Pravo svilo bo kmalu izpodrinila ponarejena. Že sedaj so delali svilo iz pavle in kolodija. Kilo prave svile velja okrog 30 gld., iz kolodija pa le kakih 12 gld. Sedaj pa se je posrečilo uvesti svilo iz gelatine. En sam delavec bo lahko s stroji nasnoval na dan kakih 430.000 m take svile, to je toliko, kolikor se je dobi od 24.000 kokonov (sviloprejšnih mešičkov.) Kilo take svile bo veljal kakih 6 gld. in še bo pri tem imel tovarnar mnogo dobička. Seveda svila ne bo tako trpežna, kakor je naravna svila od sviloprejk.

Skopuh v grobu. — Na pokopališču v mestu Antwerpen na Belgijskem je izkopal grobokop kostnjaka, ki je držal v rokah malo skrinjico. Ko skrinjico razbije, najde v njej zlatenine in dragih kamenov v vrednosti blizo pol milijona gld. Rajnik je bil mešetar, ki je živel silno borno in skopo. Niti najpotrebnejšega si ni privoščil. Pred svojo smrtjo je naročil, naj mu denejo skrinjico v krsto. Ker ni nihče pričakoval, da ima kaj denarja, se je zgodilo po njegovih željah. Ker ni bilo dedičev, ki bi imeli pravico do najdenega zaklada, prisodila je vlada grobokopu eno tretjino, a drugi dve tretjini sta zapadli državi.

Domača knjižnica.

Kako hitro se spreminja naše življenje, ž njim pa njega potreščine! Kako se je pred petdesetimi leti vse drugače živelo! Kakšna je bila n. pr. še razsvetljava po hišah in ulicah in kako je sedaj! Da, marsikaj se sedaj potrebuje pri hiši, česar nekdanj ni bilo. Se pa tudi lahko reče, da je sedaj marsikaj

olajšano, olepšano, izboljšano, kar je bilo nekdanj neokretno, nelepo, slabo.

Omenjam naj pa tu le jedno reč, katera je postala silno važna za naše življenje v novejših časih, namreč: naše berilo, naše knjige, naši časniki! V vsaki količkaj boljši hiši imate sedaj lepo premoženje, dragocen zaklad, kakoršnega niso imeli naši predniki, menim namreč skladavnice prekristnih knjig.

Zaklad je pa treba varno hraniti, zapirati. Nastala je toraj potreba, da imajo v vsaki družini posebno omaro, vsaj omarico, kjer se shranjujejo domači zakladi, naše knjige. Pa žal, da se v mnogih hišah ne zmenijo za to. Za vse druge reči imajo potrebne shrambe: skrinje, skrinjice, omare, omarice, miznice . . . le knjige leže zamazane, raztrgane kakor cunje po kotih — ubožice!

Predno spregovorim besedo o naših knjigah samih, zdi se mi torej prepotrebno, da ti napišem, dragi čitatelj, v njihovem imenu kratko pa prisrčno prošnjo. Imej v čišlu in spoštuj vsako dobro knjigo. Odkazi ji jedenkrat za vselej primerno bivališče, pripraven kotec v svoji hiši. Napravi posebej za knjige omaro s primernimi predalci, ki naj se dobro zapira, zakaj prah in dim in nesnaga škoduje tudi knjigam, ne le človeku. Če le količkaj mogoče preskrbi knjigam tudi primerno vezavo, vsaj takim, katere se večkrat rabijo ali izposojujejo. Kadar pa izposodiš knjigo, zapiši si, komu jo daš; zakaj neprijetna skušnjava priča, da se nobenega izposojenega orodja toliko ne pogubi, kakor izposojenih knjig. To pa ne sme biti, ker knjige naj bodo in naj ostanejo družinsko premoženje. Po drugi strani bi bilo pa zopet škoda, ko bi se le zapirale, ne rabile, ne izposojevale; treba je toraj zagotovila in porošstva.

Uslišite toraj to mojo skupno prošnjo v imenu naših knjig: imejte ž njimi usmiljenje, še več: imejte spoštovanje do njih! še več: imejte ljubezen do njih, — imejte jih radi! Ako bo uslišana ta moja prošnja, potem knjige veselite se, ne bode se vam slabo godilo pod slovensko streho!

Vendar predno vrata zaprem, moram v imenu vaših knjig dostaviti še jedno prošnjo: ljudje, kateri ste dobre volje, naj se vam ne smili tako zelo oni mali denar, ki ga morate izdati za dobro knjigo! Ako te prijatelj poprosi, da daj za liter vina, si takoj pripravljen mu izpolniti prijateljsko željo, za knjigo pa, ki ne stane veliko več, ali pa še manj, ti pa kar ne gre izpod palca. Predno gre knjiga v knjigotrštvo, stane dokaj denarja; i pa saj še gobe, ki same rastejo v gozdu in se ne pridelujejo, je plačati, kadar pridejo na trg. Sicer je res že veliko, če imaš vse to, kar dajeta leto na leto družba sv. Mohorja in Slov. Matica, a vedi, da za nas Slovence

bi ne bilo odveč častno, ko bi ne imeli kar nič knjigotrštva.

To sem ti hotel povedati v dobrohoten prevdarek, predno začnem hvaliti in ponujati našo dobro „robo“, — naše vrle knjige posamič. Seveda se moramo najbolj in najprej ozirati na take, katere so tako pisane, da se lahko skupno bero v družini. Take so vse mladinske knjige, a dobre mladinske knjige so vselej koristne tudi odraslim.

I. Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. Spisal in založil Ant. Kržič. Tiskala Kat. Tiskarna. Trije zvezki. Cena vsakemu 40 kr. kart., 30 kr. broš. — Prva dva zvezka sta sedaj izšla že v 3. natisu, tretji pa v drugem. Po najboljših virih je g. pisatelj opisal mlada leta ovih svetnikov, pa tudi nekaterih drugih oseb, kateri so že v mladosti vzbujali pozornost. Izbral si je takih, pri katerih je bilo možno povedati več raznovrstnega in zanimivega. V I. zvezku so opisane dokaj obširno in mikavno te-le znamenite osebe: 1. Brnardinica iz Lurda, 2. Janez Mihael Kostello, 3. Adelina, 4. Pija IX. mlada leta, 5. Papeža Leona XIII. mlada leta, 6. Več Marijinih otrok, 7. Janez Vianney, 8. Frančiška Malvina O'Konnor, 9. Jernejica Kapitanio, 10. Marija Lataste, 11. Bernard Overberg, 12. Katarina Emerih, 13. Amna, zamorska deklica in 14. Jerica Jugovic. — V II. zvezku: 1. Zvel. Klemen Marija Dvořak, 2. Lenard Porto mauriški, 3. Zvel. Armela, 4. sv. Benedikt Labre, 5. sv. Alfonz Lig., 6. sv. Veronika Guillani, 7. Zvel. Marija Angeljska, 8. Zvel. Krispin Viterbski, 9. Zvel. Marjeta Mar. Alakok, 10. Ivan Jakob Olier, 11. Pobožna Ana Garcias, 12. Japonski mučenci, 13. sv. Germana (tudi posebej natisnjena s slikami), 14. sv. Paškal Bajlon, 15. sv. Marija Magdalena Paciška. — V III. zvezku pa: 1. Sv. Janez Berhmans, 2. sv. Alojzij, 3. sv. Stanislav Kostka, 4. sv. Terezija, 5. sv. Kazimir, 6. sv. Katarina Lijonska, 7. blaž. Herman Jožef, 8. mladimučenci Gospodovi in 9. sv. Tarcizij (pesem).

Gospod prof. Zupančič posebej priporoča te knjige katehetom za porabo pri krščanskem nauku. Da bi morala vsaka dobro urejena šolska knjižnica imeti po jeden izvod ali še več, se itak razume. Če pa te prekoristne knjige priporočam še posebej za domačo knjižnico, me posebno nagiba to, ker takih knjig nam ni brati le jedenkrat, marveč opetovano in ne vsega hkrati, marveč polagoma pa večkrat.

Domači pravnik.

Sklenimo danes pogovor

o varstvu ali jerobstvu.

Zadnjič smo govorili o dolžnostih varuha. Ali pa varovanec nima nikakih dolžnostij nasproti varuhu? Gotovo. Postava veleva, da mora varovanec varuha spoštovati in ga ubogati. Ako bi varuh ne bil v stanu brzdati varovanca in bi ga ta ne hotel ubogati, sme se varuh obrniti do nad sodnijske oblasti, katera ukrene primerno.

Ker pa le dober in skrben varuh zasluži, da ga varuje postava, smejo se tudi varovanec, ali pa njegovi sorodniki pri nadvarstvenej oblasti pritožiti, če varuh zlorabi svojo oblast.

Varovanec sam se ne more pravno veljavno obvezati brez dovoljenja varuhovega. Samo, ako varovanec brez varuhovega dovoljenja stopi v kako službo, ga varuh ne sme brez važnega vzroka poklicati nazaj, predno poteče doba službe, ki je bila pogojena, ali kakoršno zahteva postava. Kar si zasluži na ta način varovanec, s tem lahko razpolaga prosto.

Nadvarstvena oblast sme dati varovancu, kateri je izpolnil dvajseto leto starosti, v prosto porabo čisti ostanek dohodkov iz njegovega premoženja.

Ako se mladoletni po dovršenem dvajsetem letu lažnjivo izdaja za polnoletnega, je odgovoren za vso škodo, ki nastane tistemu, kateri je v zaupanji v njegovo polnoletnost z njim sklenil kako pogodbo. Samo, ako bi ta bil v stanu, pred sklepom pogodbe poizvedovati o tem, ali je trditev mladoletnega resnična ali ne, potem trpi škodo sam.

Za po postavi prepovedana dejanja in po njih nastalo škodo, odgovoren je seveda mladoletni sam s svojo osebo in svojim premoženjem.

Konča se varstvo, kedar umrje varovanec ali postane polnoleten. Ako umrje varuh, mora se postaviti drug.

Mladoletnemu, kateri je izpolnil dvajseto leto, sme nadvarstvena oblast potem, ko je o tem zaslišala varuha, podariti leta ter ga imenovati polnoletnim.

Ako bi varuh slabo opravljal svoj posel, sme ga nadvarstvena oblast odstaviti.

Tudi ga sme na njegovo zahtevanje odvezati od varstva, ako nastopijo med dobo varstva razmere, ki bi ga po postavi oprostile varstvu, ako bi nastale, predno je postal varuh. Ako pa nastanejo med časom varstva razmere, ki bi varuha pred nastopom varstva od tega izključile, mora varuh to takoj naznaniti varstvenej oblasti. O teh razmerah govorili smo v prvem pogovoru.

Ali sme varuh zahtevati za svoj trud plačila? Sodnija sme marljivim varuhom iz tega, kar so od dohodkov varovančevega premoženja prihranili, dovoliti razmerno letno nagrado. Toda ta ne sme presežati pet odstotkov čistih dohodkov. Sploh sme znašati največ štiri tisoč goldinarjev. Ako pa ni tacega premoženja, da bi se varuhu mogla dati letna nagrada, pa sme sodnija dovoliti varuhu, kateri je varovančev premoženje ohranil nezmanjšano, ali varovanca primerno za prihodnost preskrbel, kadar se konča varstvo, primerno nagrado.

Za smeh in kratek čas.

(Previdna gospodinja.) — „Zakaj pa imate vedno tako debele kuharice?“ — „Zato, da ne morejo moje obleke nositi, kadar mene ni doma!“

(V zbornici.) — „Gospoda moja! Trditev mojega gospoda predgovornika je pena. Potipajmo jo za zobe, pa bomo videli, na kakó slabih nogah stoji.“

(V gostilni.) — Oštir: „Kako so vam kaj všeč klobase?“ — Gast: „Le eno napako imajo!“ — Oštir: „In ta je?“ — Gast: „Kar noter spada, ni notri, in kar je notri, ne spada noter!“

(Teiak pokle.) — Sodnik: „No, zatoženec, kaj pa ste, ali kak opravek imate?“ — Zatoženec: „Očrnelo glaževino prodajam, kadar solnce mrkne!“

(Pred sodnijo.) — Sodnik vpraša zatoženca: „Ali se hočete kaj zagovarjati?“ — „Jaz ne; ampak svojo „staro“ sem seboj pripeljal; ta zna bolje govoriti!“

(Iz šole.) — Profesor: „Ali mi veste povedati, od česa živi goba?“ — „O gospod profesor, taka stvarica ne potrebuje dosti!“ — Učitelj: „Če na mesecu vode ni, kaj sledi iz tega?“ — Učenec: „Da tudi piva ni!“ — Učitelj: „Kdo pozna razun psa še kako drugo zvesto žival, ki človeka povsodi spremlja?“ — Učenec: „Bolha!“

Računska uganka.

Tri deklice s kmetov prinesó v mesto jabolk na prodaj. Prva jih ima 27, druga 29, tretja 33. Vsaktera daje toliko jabolk za en krajcar ko druga. In vendar ko pridejo domov in preštejejo denar, ki so ga skupile za jabolka, ima vsaka enako denarja. — Kako je to mogoče?

Besedna uganka.

1 5 2 7 5	fara na Gorenjskem
2 3 6 5 7	ime posode.
3 1 5 2	ime živali.
4 8 2 5	ime orodja.
5 1 5 6	mesto kanonov.
6 3 4 8 7 5	ime slovenskega časopisa.
7 5 6 5	moško ime.
8 6	reka na Avstrijskem.

Črke spredaj po koncu doli brane dajo ime naroda v Avstriji.

Zastavica.

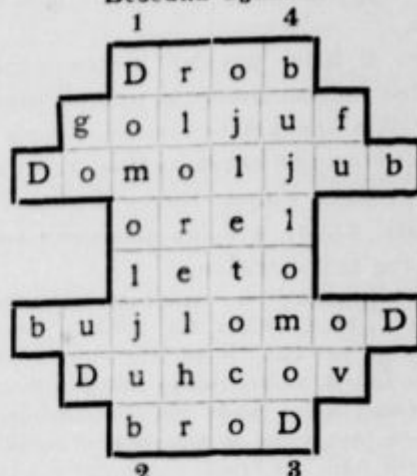
S petimi črkami leti; s štirimi boli; s tremi mater božjo brati uči. Kaj je to?

Rešitev ugank v zadnji številki:

Računska uganjka: Dve materi in dve hčeri = stara mati, njena omožena hči in hči od te, so dobile terno vsaka po 400 gld., torej skupaj 1200 gld. Doda najmlajše hčere, ki je dobila tri četrtine vsega denarja, znaša torej 900 gld.

Zastavica Stari seženj (klatra.)

Besedna uganka.

Prav so jih uganili: Pleško Albin, dijak v Ljubljani; Alojzija Lah, učenka v Ljutomeru; Franc Zrimšek v Ljubljani; Janez Skvarča v Idriji; Karolina Petrič v Vipavi; Simon Žmitek v Srednji vasi; Franc Kompare v Mengšu; Jožef Košir v Podjelah pri Kamniku; Ivana Vidmar v Češnjici (Bohinj); Martin Kranjc v sv. Jungerti pri Celli; Mandeliček, Kašou v Remšniku (Šta.); Janez Lahovnik v Velenji; Ljudevit Vagaja v Ljubljani; Gotthard Zupan v Ljubljani; Andrej Pavlič v Podgori; August Rogniček v Ponikvah; Janez Kucler v Zaklancu; Mici Novak v Ljubljani; Matija Rant, nadučitelj na Dobrovi; Ivan Potokar v Radomlju.

Slovarček nenavadnih besed.

Operirati, operacija. Delati se pravi operirati. Vojskovodja operirati, ko dela načrte in naklepe, kako bi zajel sovražne čete, kjer bi bila najugodnejša tla za boj, kako bi vzel kako trdnjavo. Operirajo tudi politiki poslanci, ko skušajo vreči tega ali onega ministra, kaknega deželnega predsednika, ko skušajo to ali ono stranko pridobiti za zvezo ali za kak predlog. Operira pa tudi zdravnik, ranocelnik, kadar z noži in škarjami reže rane, izrastke, bule. Vsako tako dejanje se pa s tujo besedo imenuje operacija.

Interpelirati, interpelacija. Interpelirati se pravi, komu soli v besedo, terjati pojasnila, uprašati ga. Tako uprašanje pa je interpelacija. Temu ali onemu državljanu stori gosposka kako krivico; vlada nemškutari, kjer bi ne smela; sodnik ne govori slovenski; tedaj slovenski poslanci uprašajo ministra, ali mu je to znano in kaj misli ukreniti, da se te in take krivice ne zgodijo več. Listi pa pišejo: naši poslanci so vložili zaradi tega in tega dogodka interpelacijo.

☞ Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne 16. marca 1899 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 18. februarja	31	37	20	73	83
Gradee, 18. februarja	81	2	49	31	20
Line, 25. februarja	6	89	43	55	26
Trst, 25. februarja:	59	22	50	83	7

Največjo zalogo
najrazličnejših razglednic

ima **A. TURK**, trgovina s pisalnimi in risalnimi potrebčinami v Ljubljani, na Dunajski cesti. — *Razprodajalcem dá znaten popust.* Vsprejemamo naročila v izvrševanje ličnih razglednic v raznih poljubnih bojah.

Otrokom in ženskam dajati bobovo kavo, to so spoznali že pred leti zdravniški in učenjaki, in pred kratkem zopet znan duzajski večak, kor pregrešek proti njih zdravju in telesnosti. Vendar imajo v mnogih družinah še vedno pogubno navado, da prično dan s to pijačo, ki jim razburja živce, in jo prinese večkrat tudi popoldne na mizo. Ali naj se potem čudimo, ako se v boljših družinah, kjer se otroci vrh tega duševno, in v ubožnejših družinah, kjer se žene telesno prenapenjajo, da se vedno bolj množi število bledolčnih, malokrvnih, nervoznih in slabotnih ljudi? In vendar more odpraviti vsakdo to škodljivo navado, katero imajo ljudje le iz nevednosti. Kjer se nočejo stariši vsled dolgotrajne navade takoj odreči bobovi kavi, tam jo lahko mešajo s Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, sprva po jedno tretino, pozneje pa vsake kave po ovco, in tako zboljšajo kavi okus in jo storé skoro neškodljivo. Za otroke do petnajstega leta pa, zlasti za deklice, za bolne in slabotne osebe uaj bi se nikar ne strašili malega truda, da jim pripravljajo prav močno Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, in sicer brez bobove kave. Kajti ta kava sama ima duh in okus bobove kave, je redilno in zdrava in ugaja vedno bolj, čim dalje jo kdo pije. Dobi se povsod pristna v znanih izviroh zavrtkih, čuva naj se pa pred vsakim ponarejen m, zlasti takim blagom, ki se dobiva »na vago«, in katero se dostikrat rupačno imenuje »Kathreinerjeva kava na vago«, ki pa v resnici nima prav nič skupnega s pravo sladno kavo.

Išče se priden, pošten, dobro izvežban 412 1-1

čevljarški pomočnik.

Peter Polajnar, čevljarški mojster v Tržiču. Gorenjsko.

Pekovskega učenca

sprejme takoj *M. Ambrožič* v Mojstrani na Gorenjskem. 406 3-1

V najem se dá

gostilna in prodajalnica

s špacerijskim blagom, blizo farne cerkve in železnične postaje z vsemi gospodarskimi poslopji vred. Zraven je tudi njiva, travnik in gozd.

398 (3-2)

Janez Koprivec

v Žalni, p. Višnjagora.

Preselitev trgovine.

Uljudno naznanjam, da sem preselil svojo prodajalnico iz barake za knezoškofijsko palačo na Pogačarjevem trgu (za vodó) v

Semeniščno poslopje

na istem trgu, kjer bodem nadaljeval prodajo lesne, pletarske in sitarske robe, žime in morske trave. — Zahvaljujem se ob jednem slav. občinstvu za doslej izkazano naklonjenost in zaupanje ter se priporočam tudi v bodoče v obila naročila.

370 12-7

Odličnim spoštovanjem

Matko Arko.

Krepkega dečka

14-15 let starega, kateri ima veselje do trgovine, sprejme tvrdka *Fran Fischer* v Kamniku. 405 2-1

100 komadov lepih orehov

po 2 $\frac{1}{2}$ —3 metre dolgih ima na prodaj *Matej Buh* v Zadobji štv. 2. župnija Lučine, pošta Gorenjavas. 407 2-1

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavne dopuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na *Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutschgasse 8. 826 10-10*

7

Na prodaj je dobro ohranjen 410 4-2

harmonium

z 2 vrstama jeklenih jezikov, obseg 4 $\frac{1}{2}$ oktave, cilindri, meh, prav po nizki ceni. Rabi se lahko kot igralni instrument ali pisalna miza. Natanko se izve pri *Berrardu Pirnat*, mestni organist v Škofji Loki.

Na prodaj je

posestvo

in sicer: hiša, vrt, njive, gojzd, z vso opravo pod ugodnimi pogoji. Posestvo je oddaljeno četrt ure od farne cerkve v Stari Loki. — Več se izve pri organistu *Janku Hafner* v Stari Loki. 409 4-1

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorijskih, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, ki se vam bo gotovo dopadel, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača

kava in sladna kava

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

411 1 20

Dobiva se povsod!

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Žrebanje nepreklicno

18. marca 1899.

1. Glavni dobitek
100.000 Kron vr.

2. Glavni dobitek
25.000 Kron vr.

3. Glavni dobitek
10.000 Kron vr.

v gotovini z 20 odst. odbitka

Dunajske srečke à 50 kr.

2 1 412

priporočá

J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani

Oelz-ova kava

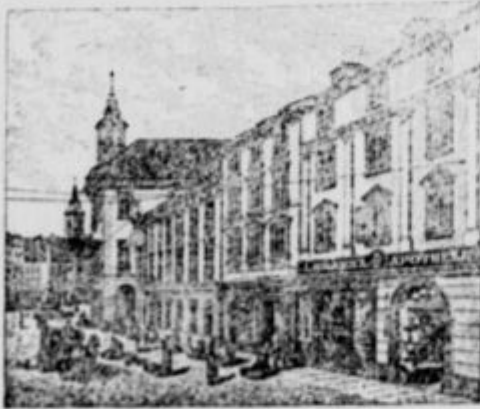
je od dné priljubljena ker bo do dné bolj bovo-kavo spremení v zdravo, okusno in pokrepčevalno redilno sredstvo.

400 (20-2)

Rudeči zavitki z belim trakom.

Najcenejše se dobiva pri podpisani lekarni, ako se naroča po pošti, po kateri se odpošlje vsako, tudi najmanjše naročilo.

Pogled mestnega trga in lekarne Ubald pl. Trnkóczyja 347 12 v Ljubljani.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar pri rotovžu v Ljubljani

María Zell. Varstv. znamka.

priporoča sledeča zdravila:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — Steklenica 20 kr. Jeden tucat 2 glđ.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

krogljice

odvajalne (čistilne) čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 glđ. 5 kr. — Pocukrene krogljice, 1 škatljica 40 kr., 4 škatljice 1 glđ.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

prsni,

pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvorljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 glđ. 50 kr.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist), je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnenje po dolgi boji in težkem delu i. t. d., priporočljiv. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 glđ. 50 kr.

Varstv. znamka.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

tinktura za

kurja očesa,

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradovice, utrpjenje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolani del namaže. — Steklenica po 40 kr. 6 steklenic 1 glđ. 74 kr.

„Posojilnica in hranilnica v Moravčah“

registrovana zadruga z neomejeno zavezo“
obrestuje hranilne vloge po 389 5-4

4 3/4 %

t. j. 4.75 glđ. ter plačuje rentni davek.

Načelnništvo.

sidro Liniment. Capsici compos.

352 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 24-10

priznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 glđ. v vsaki lekarnah. Zahteva na; se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 759 40-21

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z „našo varstveno marko „sidro“ kot pristen

Richter-jeva lekarna
pri sitem levu v Pragi.

Lepo posestvo

z vrtom, kmetijo, travnikom in gozdom v Ponikvah. Hiša je jednonadstropna, pripravna za gostilno in vinsko trgovino; leži tik velike ceste med postajama Dobropolje in Velike Lašče na Dolenjskem. Več se poizve pri trgovcu Andrej Peterlin-u v Ribnici, ali pa pri gostilničarju Alojziju Pogačnik-u v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 6. 395 3-3

Dva sposobna pomočnika in učence

379 6-5

sprejme takoj Ivan Demšar, kovač v Ljubljani.

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke Popravila

L. Mikusch
tovarna dečnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

R. Pserhoferja

392 8-3

„lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice

preje **kričistilne kroglice** imenovane, so staroznane, lahko odvajajoče od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilno sredstvo. — Te kroglice so iste, katere so vže več desetletij dobro znane pod imenom **J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice**. Pristne izdelujejo se edino le v lekarni pri zlatem državnem jabolku na Dunaju I., Singerstrasse 15.

Cena tem kroglicam: 1 škatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami gld. 1-5. Ako se svota vnaprej pošlje, velja s poštnino vred: 1 zavoje kroglic gld. 1-25 2 zavoja gld. 2-30, 3 zavoja gld. 3-35, 4 zavoja gld. 4-40, 5 zavojev gld. 5-20, 10 zavojev gld. 9-20. (Manj od zavoja se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“ ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu rudeče tiskano ime **J. Pserhofer**, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo steklenica 40 kr.
franko posl 65 kr.

Stollovi kola-preparati
izvrstno krepčujoči želodec in živce. Liter kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld. 60 kr., četrt litra 85 kr.

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice.
Lehkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrjskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni priskrbe. Pošiljatve po pošti zvrše se najhitreje proti predpošiljati zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbol se po poštnej nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljativah s povzetjem.

krepča želodec, ter pospešuje prebavljanje.
Stekl. 22 kr., dvanaest stekl. gld. 2- -

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferjeva, najboljšo sredstvo za rastlās, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane
pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Universalna čistilna sol

A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoj gld. 1- -

V zalogi »Katoliške Bukvarne« je izšla in se dobiva po vseh knjigarnah v četrtem pomnoženem natisu za slovenske gospodinje in kuha rice prepotrebna knjiga

Slovenska kuharica

ali

navod umetno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in na svitlo dala Magdalena Pleiweis. — Tej novi izdaji je pridejan **obširen dodatek**, katerega je spisala M. Lavtižar.

Vkljub temu, da je vsebina knjige vsled dodatka zdaj obširnejša, kakor v prejšnjih izdajah. Knjiga obsega v novi izdaji **398 strani**, ostala je cena stara, namreč za **nevezano 1 gld. 50 kr., za vezano v platno pa 1'80 gld.**; po pošti poslana 10 kr. več.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju gosp. lekarnarju **G. Piccoliju** v Ljubljani **prisrčno zahvalo** za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dné 27. novembra 1897 podelili naslov „Dvorni založnik Nj. svetosti“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugisloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolchavinu **G. Piccolijevo želodčno tinkturo**, katere krepča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje **G. Piccoli**, lekarnar „pri angelu“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v škatljah po 12 stekleničic za gld. 1'25 a. v., po 24 stekl. za gld. 2'40, po 36 za gld. 3'50, po 70 za gld. 6'50, po 110 za gld. 10'30. — Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

361 12-5

Godba!! Ustna troblja harmonika Novo!!

(največja in najnovejša iz-

umitev), ima toča vsled izbornu prirejene trobljine cevi **presenetljivo močan in učinkujoč zvok!!** Prekaša vse dosedaj izumljeno. Vsak na ustno harmoniko svirajoči je **oveseljen te nove izumitve!** Izredno fini glasovi, dvozvočni, največja trpežnost. Pridejana je temu izbornemu glasbilo **nova šola**, vsled katere more vsakdo takoj **največje koračnice, plese, pesmi itd.**, svirati!! Najzbornejša zabava osobito o dolgih zimskih večerih. **Priporočljivo za dar ob vsaki priliki.** Cena s šolo, zavojem in poštnino vred samo **gld. 2-55.** Razpošilja proti predplači **Oskar Eisenschmidt**, razpošiljatelj glasbil v Pragi, Goldschmiedgasse 4.

* Pri naročitvah naj se napiše natančni naslov. *

376 5-4

Vsprejme se

411 1-1

vrtnarski učenec

pri Luki Tomšiču v Ljubljani, Poljanski nasip.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra
1898: 1,305 310 gld.

Promet od 1. januarja do 30. sep-
tembra 1898: 4,914.146 gld.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Gradišče št. 1 (tik nunske cerkve)

353 7

sprejema

 hranilne vloge

vsak delavnik v svoji uradnici v Ljubljani, Gradišče št. 1
od 8 zjutraj do 1 popoldan.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsacega, če je ud posojilnice ali ne in se obrestujejo (polmesečno) po

 4 ¹/₂ ⁰/₀

na leto, brez kakega odbitka, ker plača „Ljudska posojilnica“
ves zadevni davek sama.

Če hoče kedo denar po 1 uri popoldan vložiti, ko je posojilnica zaprta, naj se oglasi v pisarni načelnika dr. Ivana Šusteršiča, odvetnika v Ljubljani, Kongresni trg („Zvezda“) h. št. 2, kjer se bode poskrbelo, da se tudi popoldan opravi.

Posojila

daje „Ljudska posojilnica“ na intabulacije ali na poroštvo.

Dr. Ivan Šusteršič,
načelnik.

Josip Šiška,
knezoškofjski kancelar
načelnika namestnik.

Odborniki:

Anton Belec,
župan, posestnik itd. v Št. Vidu
nad Ljubljano.

Frančišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Dr. Janko Brejc,
odvet. kandidat v Ljubljani.

Dr. Andrej Karlin,
gimn. profesor v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik in veletržec
v Ljubljani.

Mattja Kolar,
župnik pri D. M. v Polju.

Ivan Kregar,
pasarski mojster v Ljubljani.

Gregor Štibar,
župnik v Rudniku p. Ljubljani.

Dr. Viljem Schweitzer,
odvetn. kandidat v Ljubljani.

Dr. Aleš Ušentčnik,
prof. bogoslovja v Ljubljani.